

Naša Moč

Glasilo slovenskega delavstva

**Uredništvo in uprav-
ništvo v Ljubljani,
Katoliška tiskarna**

Oglasi se sprejemajo
po dogovoru.

Štev. 20.

V Ljubljani, 13. aprila 1917.

Leto XII.

Ljubljana, na beli torek 1917.

Mi živimo v časih, kakršnih že dolgo ni bilo. Zgodovina ustvarja nove tvorbe, zgodovina se dela, zgodovina dela z vso silo in z vso močjo. Ameriške Združene države so napovedale Nemčiji vojsko. Američani se zelo radujejo preobrata v Rusiji in ga pozdravljajo. Kako hitro se je zasukala slika o predsedniku Združenih držav Wilsonu, ki se je še pred nekaterimi meseci tako toplo zavzemal za mir. In zdaj je miroljubnež Wilson sam proglasil vojno stanje Združenih držav z Nemčijo. Proglasil jo je tisti Wilson, ki je sam nastopal kot pristaš svetovnega miru. Na zunaj, pravi Wilson, da je njegov nastop pač povzročila podmorska vojska. A popolnoma se ta račun ne more ujemati. Saj bi bil Wilson lahko pritisnil na Anglijo, naj svojo izstradalno politiko nasproti osrednjima državama opusti; ugodili bi mu bili, ker bi morali. Saj je sporazum velik dolžnik Združenih držav in bi se brez ameriškega streliva in orožja niti ne mogel tako dolgo vojskovati, kolikor časa se že bori. Wilson je podpiral sporazum med vojsko z vso svojo silo. In sporazum je danes dolžnik Združenih držav. Če izgubi sporazum vojsko, bo tudi sledilo gospodarsko razsulo in ameriški bogataši bi izgubili, kar imajo tirjati denarja pri sporazumu. Odločilni so pač za nastop Wilsonov v vojsko v glavnem oziru gospodarski pomisleki; vse drugo so lepe besede, s katerimi je moral olepšati miroljubni predsednik Združenih držav svoj nastop z orožjem proti nemški državi. Če bo sledila vojski Združenih držav z Nemčijo tudi vojska z nami, se še ne ve. Vsekakor so naši izseljenci v Združenih državah zdaj reveži, ki jim želimo, naj bi srečno prebili sedanjo hudo preizkušnjo zanje.

V Rusiji se razmere še niso popolnoma ustalile. Med delavci in začasno vlado še ni prišlo do pravega soglasja. Eni ne zaupajo drugim. Kar tiče vojnih smotrov sedanje predstaviteljice Rusije, jih je naznanil te dni novi ruski zunanji minister Miljukov.

V prvi vrsti zahteva za Rusijo Carigrad in Armenijo. Pravi, da se morajo osvoboditi narodi v Turčiji, naj se temeljito preosnuje Avstrija. Zahteva,

naj se ustanovi češko-slovaška država; nemški del Avstrije in Ogrske naj se omeji na svoje pravne meje. Italijani naj se pridružijo Italiji, Rumuni Rumuniji. Avstrijski Rusini naj se pridele ruski Ukrajini, zahteva, naj se združijo Srbi.

Kakšno stališče bodo zavzeli ruski socialisti nasproti Miljukovi izjavi, se še ne ve, a toliko je znano, da se je ruska socialna demokracija med revolucijo razbila.

Nemški cesar Viljem je pisal o veliki noči nemškemu državnemu kanclerju Bethmannu-Hollwegu, da želi, naj se takoj potem, ko se bo srečno vojska končala, kar se ne bo več dolgo vlečlo, izpopolnijo notranje politične, gospodarske in socialne razmere. Na srcu mu je v prvi vrsti, da se preosnuje pruski deželni zbor in da se preosnuje tudi pruska gosposka zbornica.

To stvar moramo nekoliko pojasniti. Potem, ko so Nemci leta 1870/71 premagali Francoze, je Bismarck za nemški državni zbor uvedel splošno in enako volivno pravico. Pomniti moramo, da Nemčija ni enotno vladana država, marveč da jo sestavlja veliko držav s samostojnimi vladarji: kralji, vojvodi, knezi. Armada je skupna, a še ta ne popolnoma. Vlada Nemčijo pravzaprav nemški zvezni svet, v katerem so zastopane nemške države tako, da ima Prusija kot največje kraljestvo v Nemčiji, večino. Nemčija pravzaprav nima ministrov, marveč kanclerja in državne tajnike. Prusko ministrstvo tvori obenem tudi vlado Nemčije. Medtem, ko v nemški državni zbor volijo poslance po demokratičnih načelih splošne, enake in tajne volilne pravice, je pa volilni red za pruski deželni zbor zelo starokopiten. Prvo besedo imajo v njem plemiči na deželi, ki tvorijo tudi večino v pruski gosposki zbornici. Pruski junkerji, tako pravijo tem plemičem, ostro nasprotujejo vsaki volilni preosnovi. Seveda, moči se nihče rad ne odreče, a ob časih splošne brambne dolžnosti si je zelo težavno predstavljati možnost, da bi le redka plast plemičev mogla gospodariti vsem plastem ljudstva. Za izpremembo volilne pravice v pruski deželni zbor so se bili hudi politični boji; a nemški cesar je zdaj rekel, naj se pruski deželni zbor demo-

kratizira, da bo zastopal koristi vsega pruskega naroda in ne le koristi junkerjev.

Demokratičen pokret v Prusiji in pismo nemškega cesarja v tej reči seveda pozdravljamo upajoč, da bo tudi avstrijski demokraciji v kratkem omogočeno delo v po demokratičnih načelih izvoljenem državnem zboru.

Glasnik.

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Poročilo Zveznega načelstva o poslovanju leta 1916.

Poročamo o našem delovanju v drugem letu svetovne vojske. Dobrega nam ni prineslo. Skrb in beda je vedno več. Koncem leta ni bilo mogoče misliti da se bo kmalu končala vojska, dasi smo sovražniku ponudili velikodušno mir. Čim dlje traja vojska, tem večja je seveda tudi beda. Odporna sila delavstva, ki je sama po sebi precej omejena, se mora zmanjševati; čim dlje traja vojska, tim višje so tudi njene žrtve. Le malo sredstev in potov je, da se posledice vojske za delavstvo izlajšujejo in sicer le v omejenem obsegu. Zveza mora kljub temu delati na to, da izraabi vsako priliko. V takih časih, kakršni so sedanji, je dobro došlo tudi najskromnejše olajšanje gospodarske bede.

Ena pot je bila, da se dosežejo

draginjske doklade.

Draginjske doklade so dovolili že leta 1915., a ne splošno. Splošne draginjske doklade so dovolili šele majnika 1. 1916. (za nazaj do 1. januarja). Njih višina seveda ni vzravnala zelo visokih cen živilom; a vsekakor so le nekoliko olajšale gospodinjstvo in pomenjajo napredek.

Roko v roki za doseg draginjskih doklad smo stremili

za olajšanje dobave živil

tobačnemu delavstvu. Naša stremjenja so uspela, dasi je v časih trajalo precej časa, dokler ni stvar šla. V tvornicah se dobe sicer le nekatere vrste živil, a vsako olajšanje, bodisi še tako malenkostno, je v sedanjih časih dobrodošlo. Čim težje se dobe živila, tim večje važ-

nosti je, če dobe ljudje le nekaj živil. Sicer pa ni uspela v vseh tvornicah enako, ker zavisi pač od deloljubnosti posameznih tvorniških vodstev.

Uspel je tudi nastop, da so se podelile

draginjske doklade upokojencem.

Pozno, a dovedli so le tudi upokojencem draginjske doklade. Prvotno so bile skromne, pozneje so jih pa le zvišali in jih podelili večjemu krogu upravičencev.

Uspel je tudi nastop, da se je uredil prispevek beguncem in zaslužek.

Delavci, ki so se morali iz tobačnih tvornic v Sacco in v Rovinju vsled vojske izseliti, so dobili deloma v drugih tvornicah delo. Rodbinam teh delavcev so pa prikrajšali begunski prispevek za polovico, delati so morali za to dejansko zastoj. Na slabšem so bili kakor begunci v lopah. Uspeh je v tem, ker se odtegne le polovični in ne cel delavni zaslužek od begunskega prispevka.

Tudi glede na

državni prispevek

se je v več posameznih slučajih dosegel uspeh. V dveh slučajih smo se pritožili na upravno sodišče. V enem slučaju se je odbila pritožba brez razprave, »ker se je odločba preskrbovalne komisije sklicavala le na neko prejšnjo odločbo«, v nekem drugem slučaju se še ni odločilo.

Vodstvo zveze lahko tudi v letu 1916. o sebi reče, da je kljub velikim oviram uspešno zastopalo koristi svojih članov. Marsikaj je dozorelo šele leta 1917., kar se je pričelo že leta 1916. Zopetno zvišanje draginjskih doklad in ustanovitev 4. rodbinske vrste sta uspeh dela v letu 1916.

Doživeli smo tudi sicer v letu 1917. več za delavstvo vevlažnih ukrepov, ki pa še niso popolnoma jasni in da zato sodba še ni o tem mogoča.

Uspehi lani iznova dokazujejo, da delavstvo tudi v vojski potrebuje Zveze še bolj kot v mirnih časih. A

o društvenem življenju

ne moremo nič ugodnega poročati. Shodov ni bilo veliko. Agitacija tudi ni veliko pridobila. Najbrže se tudi ni dovolj živahno agitiralo, ker bi bil moral biti sicer uspeh boljši.

Stanje članov

zato tudi letos ni zadovoljivo. Pridobili smo 162 novih in 110 bivših članov; izgubili smo jih pa 363. Tistih 173 članov, ki so se iz vrst južnega bojišča prijaviili za nadaljnje vplačevanje, ne vračunavamo. Če si predočujemo veliko izgubo članov v letih 1914. in 1915. (1028), nam pač nastopi najresnejša dolžnost, da pridobivajmo novih članov.

Evo številke:

Stanje članov.

Stanje 1. januarja 1916	4240
Pristopilo	162
Pristopilo zopet bivših članov	110
Člani iz južnega vojnega ozemlja	173
Vsota	4685

Umrlo jih je	41
Vpokojenih je bilo	193
Sicer izstopilo	129
Pod orožje odrinilo	19 382

Ostalo koncem leta 4303

Blagajniško poročilo za l. 1916.

Dohodki.

Saldo 1. januarja 1916	K 26106'84
201.359 teden. prisp. à 30 v.	60407'70
24.216 teden. prisp. à 40 v.	9686'40
151 vpisnin à 40 v.	60'40
11 pristojbin za knjiž.	2'20
à 20 v.	5407'37
Obresti	929'63
Koledar	14'74
Strokovna glasila	805'70
Strokovna komisija	4'70
Razno	K 103425'68

Izdatki.

Podpore:

Bolniške podpore	K 36196'63
Porodniščine	2632'—
Mrtvaščine	1405'—
Mobilizac. podpore	380'—
Izredne podpore	639'66
Pravno varstvo	116'50 K 41369'79

Izobrazba:

Strokovni listi	K 7918'35
Knjige in časopisi	273'03 K 8191'38

Uprava:

a) stvarna	K 2189'80
b) osebna	6734'19 K 8923'99

Razni izdatki:

Deleži kraj. skupin	K 6467'47
Agitacija	447'04
Koledar	571'54
Rezervni sklad	471'38
Strokov. komisija	1630'85
Povračila	468'02
Seje in delegacije	285'—
Razno	168'57 K 10509'87
Nakup vrednostnih papirjev	4416'10
Obresti vojnega posojila	1094'54

	K 74505'67
Saldo 31. decembra 1916	28920'01
	K 104425'68

Izkaz premoženja:

V hranilnicah	K 22402'46
Posojila stavbni zadrugi	5000'—
Poslovni deleži	5400'—
Gotovina in beležke	1517'55
Vrednostni papirji	45441'51
Pisarn. oprava, knjižnice	979'—
V blagajnah krajnih skupin	14287'20
Inventar, knjižnice	1261'27
	K 96289'59

Navajamo sledeče številke iz računskega sklepa lanskega leta, da primerjamo uspeh obeh let:

Število prispevkov	225575	235422
Prispevki	K 70094'10	K 73041'20
Drugi dohodki	7162'14	5572'30

Zagonetka.

»Naredimo!« je odgovoril Šepetavec, zatisnil je oči, se lagodno naslonil in vtaknil roki v žep.

»Zdaj ali pa nikoli,« pravi Klun, ki misli, da se bo zdaj izmazal. Predno je vzel klobuk in šel proti vratom. Med vrati stoječ je še enkrat pogledal svojega nevarnega gosta. Ostrmel je.

Luč je popolnoma svetila na obraz spečega pijanca. Klun ga je prvič natančno opazoval. Le nekaj trenutkov ga je pozorno motril, na to je izginil v stransko sobo, a se je vrnil nazaj čez nekaj minut. Mladi Šepetavec je še vedno spal in smrčal, nato ga je fotograf, ko ga je še primerjal z malo sliko, hitro sunil pod rebra in ga izbudil.

Pivovarnar si je mencial oči, ustal, kakor je bil dolg in širok in vprašal: »No, kaj je s podobo?«

»Vse v redu,« je odgovoril Klun in vročil gostu fotografijo, a nato se hitro iz strahu umikal proti vratom.

Previdnost ni bila umestna. Šepetavec je strmel nekaj časa v sliko, a na to je zelo zadovoljno momljal: »Velikansko! Velikansko! Poglejte, vse gre,

če se le res hoče. No, kar zavijte podobo v kuverto. Lenčka bo lahko pomirjena odpovala.«

Ko je Klun zavijal v sosedni sobi sliko, katero je zelo trdo zalepil, je pa odštel Šepetavec ml. na mizo 25 kron in pridjal še pet kron napitnine, kakor je zelo »okusno« pripomnil.

Čez pet minut je rožljajal po stopnicah. Klun je pa ostal sam v svojem ateljeju.

Na mizi je ležal denar, ki ga je še pred nekaj urami tako močno skrbel. Mirno, lahko čaka jutrišnjega kepetavečevega poseta, če, no, če...

Lahno je izdihnil in naglo spravil hitro prisluzeni denar.

Trenutek je še strmel v svet proti kolodvoru, nato je pa dvakrat obrnil ključ; trikrat bi ga bil zasukal, če bi ga bil mogel, nato je pa v svoji spalni sobi zaspal.

A stari bog spanca Morfej ga ni ljubeznivo sprejel. Klun se je več ur nemirno valjal po postelji. Vedno je prisluskaval. Celó, ko je utrujen zadremal, je dvakrat planil kvišku, ker se mu je zdelo, da sliši težki korak svojega večernega gosta.

A na srečo, motil se je. Hiša je ležala tiho in mirno. Proti polnoči se je šele spanec usmilil boječega fotografa. Prebudili so ga šele radovedni solnčni žarki.

Kava, skuhal si jo je na samovar sam, mu ni posebno dišala. Še vedno je prisluskaval; v očeh sta se mu pa predstavljali pred njegovim nosom dve velikanski pesti, ki sta mu grozili.

A pesti ni bilo. Prišel je pa, kakor je bil napovedal, Peter Šepetavec. Presenečen je bil, ko mu je njegov prijatelj poravnal dolg in se hladno smehljaajoč spravil zadolžnico.

»No, ti, povej mi no, kje si dobil denar,« je vprašal eksekutor, ko so bili postavni predpisi izvedeni.

Klun je pa položil prst na usta in je le zašepetal: »Rodbinska skrivnost.«

»Saj meni je vse eno,« je odgovoril smehljaajoč Šepetavec.

»Danes zvečer boš prišel?«

»Seveda,« mu je odgovoril fotograf. Ločila sta se. Čez dvanajst ur sta pa po enodnevnem odmoru zopet marjašala, kakor prej 20 let, seveda kakor ponavadi, na Petrov račun.

Skupni dohodki . . . 77318'84 „ 78612'50
 Skupni izdatki . . . 68955'03 „ 67523'73
 Podpore . . . 41369'79 „ 39703'91

Število vplačanih prispevkov je to-
 raj padlo za 9847. Na članarinah so
 padli dohodki za K 2947'10; vsota izpla-
 čanih podpor se je pa zvišala za 1665 K
 88 vin. Vsi dohodki so se znižali za
 K 2388'22, vsi izdatki pa za K 1430'30.

Uspeh je splošno neugodnejši, ka-
 kor je bil leta 1915. Preostanka smo na-
 pravili K 11.087'77, a leta 1916, če izvza-
 memo prehajalno postavko K 1094'54
 obresti vojnih posojil, smo dosegli le
 prebitka K 7269'27; v primeri z letom
 1915 okroglo 4000 kron manj.

Zgoraj omenjena prehajalna po-
 stavka obresti voj. posojil za K 1094'54
 izkazuje račun vojnega posojila. Zveza
 je vsled svoje domoljubne dolžnosti
 podpisala na:

1. vojno posojilo	K 10000
2. „ „	„ 8000
3. „ „	„ 10000
4. „ „	„ 30000

Skupaj K 58000

Prvo in drugo vojno posojilo smo
 popolnoma vplačali, tretje in četrto smo
 deloma obremenili za podpis četrtega
 vojnega posojila (7letne zakladnice). Ko
 smo zaključili račune koncem l. 1916 so
 izkazovala vojna posojila sledeče
 stanje:

K 58.000 imenske vrednosti vojnih po-
 sojil po kurzni vrednosti

30. decembra 1916 . . . K 53895'—

Posojila nanj . . . „ 32383'49

Vrednost K 21511'51

Papirji vojnega posojila izkazujejo
 tudi povišano postavko »obresti« v bla-
 gajniškem poročilu. V letu 1915 je bilo
 na obrestih izkazanih K 3075'39, 1916 pa
 K 5407'37. Od teh vsot smo morali po-
 rabiti K 1094'54 na posojila, ki smo jih
 najeli, ko smo podpisali tretje in četrto
 vojno posojilo. Dejansko smo toraj
 sprejeli obresti K 4312'83. Dohodki na
 obrestih so se posebno zvišali, ker je
 obrestna mera vojnih posojil visoka.

Postavka »Izkaz premoženja« izka-
 zuje, da se je zvišalo skupno premo-
 ženje za K 8284'12. Na premoženje kraj-
 nih skupin odpade K 1762'55, na osred-
 njo blagajno K 6521'67. Tudi skupno
 premoženje se je nekoliko pomnožilo in
 sicer se je zvišalo v letu 1915 v primeri
 z letom 1914 za 10.264 kron.

Letni zaključek je zato važen, ker
 bomo morali po vojski računati z znat-
 no višjimi podporami. Zeleti moramo,
 da jim bomo brez lastne škode zado-
 stili.

Od dohodkov smo izdali za

podpore	53'5%
izobrazbo	10'6 „
upravo	11'5 „
krajnim skupinam . . .	8'4 „
druge izdatke	5'2 „
naložbo premoženja . .	10'8 „
	100'0%

Od vsakega članskega prispevka
 odpade na

podpore	18'30 h
izobrazbo	3'60 „
upravo	3'90 „
druge izdatke	4'70 „
naložbo premoženja . .	0'50 „
	31'00 h

Od izdatkov odpade na vsakega
 člana za

podpore	K 9'61
izobrazbo	„ 1'90
upravo	„ 2'07
druge izdatke	„ 2'44
	K 16'02

Strokovna glasila.

Glede na izdajo strokovnih listov
 se je razmerje le pri italijanskem stro-
 kovnem glasilu izpremenilo. Ker je bilo
 objeje pozvano pod orožje, se je morala
 ustaviti dvakratna izdaja lista »Il gior-
 nale dei tabaccai« je izhajal od marca
 leta 1916 le enkrat mesečno, a boriti
 smo se morali z vednimi težavami.

Skupen nalog strokovnih listov je
 znašal:

Fachblatt der Tabakarbeiter	90.900 izv.
Glasnik	62.400 „
Il giornale dei tabaccai . .	10.800 „
Skupaj nalog	64.100 izv.

Stroški za strokovna glasila se raz-
 dele na:

Fachblatt der Tabakarbeiter	K 5248'24
Glasnik	„ 1140'—
Il giornale dei tabaccai . .	„ 886'05
La squilla (ostanek iz l. 1915)	„ 644'06
	K 7918'35

Zvezno tajništvo

je rešilo 1596 spisov, več 197. Med reše-
 nimi spisi jih je došlo 733, odposlali
 smo jih 863; tiskovin ne uštevamo. Tudi
 druga dela se v primeri z lani niso
 zmanjšala; objeje se ni izpremenilo.
 Tajništvo je vsekakor veliko delalo.

Krajne skupine

bi bile lahko bolj delovale. Dve krajni
 skupini se nahajata v ožjem vojnem
 ozemlju, kar njunino delovanje precej
 omejuje, ena skupina leži v širšem
 vojnem ozemlju in se mora tudi boriti
 s težavami. Umljivo je, da tudi sicer
 vojska vpliva na delo Zveze a kljub
 temu bi bile le krajne skupine lahko
 več storile, kolikor so. Če je volja za to,
 se le še marsikaj stori. To je dokazala
 edina krajna skupina, ki poroča o hišni
 agitaciji; pridobila je 37 članov. A žal,
 le o eni skupini moremo poročati, ki se
 ni preplašila splošnih razmer.

Popolne slike o delovanju krajnih
 skupin tudi letos ne moremo podati;
 kar zelo obžalujemo. Več skupin nam-
 reč ni popolnoma izpolnilo vprašalnih
 pol. To moramo zelo obžalovati in čini-
 telje krajnih skupin posvariti.

Shodov smo priredili skupno le 27.
 Ena skupina jih je imela 6. Šest kraj-
 nih skupin izvzemši občnega zbora ni
 sploh priredilo nobenih shodov. To zelo
 obžalujemo, ker tako ne moremo na-
 predovati. Odborovih sej in skupnih
 posvetov z zaupniki je bilo 111. Tudi
 glede na to velja, kar smo zapisali z ozi-
 rom na shode. Več krajnih skupin je
 imelo redne seje, druge so imele pa le

po tri seje. Tako stanje ni vzdržljivo.
 O tem se bo moralo še govoriti. Izgovora
 ni, če se seje opuščajo.

Nepopolno je tudi poročilo, ker
 niso vprašalnih pol popolnoma izpol-
 nili, glede na

blagajniško poročilo kraj-
 nih skupin.

Dohodki K 6236'71

Izdatki:

Agitacija	„ 845'42
Izobrazba	„ 303'09
Uprava	„ 1403'23
Podpore	„ 628'66
Sicer	„ 769'69
	K 3950'09

Premoženje krajnih skupin.

Gotovina v blagajni	K 14287'80
Inventar, knjižnice	„ 1261'27
	K 15549'07

Zvezna društva.

O Zveznih društvih ne moremo le-
 tos ničesar poročati. Radi vojnih do-
 godkov je prenehala skoraj vsaka zve-
 za. Poročila, žal, nismo dobili nobe-
 nega.

Splošne opombe.

Če strnemo uspehe vseh poročil, ne
 moremo kot strokovnjaki biti zadovoljni,
 če si predočujemo bodočnost. Na go-
 spodarskem polju smo sicer z uspehom
 storili, kar smo bili dolžni, a to nas ne
 more zadovoljiti, če si hočemo zagoto-
 viti bodočnost. Enkrat se bo morala že
 tudi ta vojska končati, — daj Bog, da
 bi se kmalu — a potem nas čakajo take
 naloge, katerih velikost moremo le slu-
 titi. A danes je že gotovo, da moramo
 biti takrat pripravljeni, če se hočemo z
 zaupanjem lotiti rešitve novih zadač.
 To bomo tim lažje storili, če nas beda
 sedanjega časa ne bo zadrževala gle-
 dati v bodočnost in okrepiti naše vrste.

Združene države proti Nemčiji.

Ameriški postavodajalni zbornici
 kongres in senat, sta pritrdili Wilsono-
 vi napovedi o vojnem stanju z Nemčijo.
 Avstrija je nato prekinila diplomatske
 zveze z Združenimi državami. Nas za-
 nima v prvi vrsti, kako bodo postopali
 zdaj v Ameriki s podaniki tistih držav,
 s katerimi se bodo vojskovali. O tem se
 je poročalo:

Wilsonova napoved vojne Nemčiji
 se pričinja z dolgim uvodom o zakoni-
 tih predpisih o postopanju s podložniki
 sovražnih držav v slučaju vojne.

Nota nadaljuje:

Jaz, Woodrow Wilson, predsednik
 ameriških Združenih držav, nazna-
 njam s tem, da obstoja med nami in ce-
 sarsko nemško vlado vojno stanje. Po-
 sebno zapovedujem vsem uradnikom,
 da čuječe in z veseljem izpolnjujejo
 svoje dolžnosti z ozirom na vojno sta-
 nje. Pozivam vse ameriške državljane,
 da vzdržujejo v lojalni vdanosti svoji
 deželi, ki je od svoje ustanovitve posve-
 čena temeljnim načelom svobode in
 pravičnosti, zakone te dežele in brez
 obotavljanja in složno podpirajo kora-

ke, ki jih bodo odredile oblasti, da se vojna uspešno konča in doseže varen, pravičen mir.

Vsem podanikom sovražne države od 14. leta naprej nalagam dolžnost, da čuvajo mir napram Združenim državam, da ne store nobenega zločina proti javni varnosti in da se popolnoma uklonijo odredbam predsednika. Dokler bodo postopali v okviru zakona, bodo lahko nemoteno opravljali svoj posel ter se bomo nanje ozirali prav, kakor to smejo zahtevati vse miroljubne, zakonitve osebe, v kolikor ne bo treba omejitev v njih lastno varstvo in v varstvo Združenih držav. Nasproti takim podanikom sovražne dežele, ki se bodo gibali v okviru postave, nalagam vsem državljanom Združenih držav dolžnost, da ohranijo mir ter občujejo z njimi z vso prijaznostjo, ki se da združiti z lojalnostjo in zvestobo nasproti Združenim državam.

S tem razglašam te odredbe za javno varnost: 1. Podaniki sovražne države ne smejo imeti v svoji posesti nobenega strelskega orožja, municije, eksplozivnih snovi in materiala, ki se uporablja pri sestavljanju eksplozivnih snovi; 2. ne smejo imeti v svoji posesti nobenih letal, brezžičnih aparatov in nikakih priprav za signaliziranje in nobenega seznama šifer; 3. vse, kar se najde v nasprotju s temi določbami pri podaniku sovražne države, je podvrženo zaplenbi; 4. podaniki sovražne dežele se ne smejo muditi v razdalji podruge milje od kake zvezne ali državne trdnjave, kakega taborišča ali arzenala, kake letalske postaje, ladjedelnice ali tovarne in obrata za vojno municijo; 5. podaniki sovražne dežele ne smejo pisati, tiskati ali objaviti nobenega napada in nobene grožnje proti vladali ali kongresu ali proti odredbam ali politiki Združenih držav ali proti premoženju oseb v vojaški, mornariški ali civilni službi Združenih držav; 6. storiti ne smejo nobenega sovražnega dejanja proti Združenim državam, ne smejo takega dejanja podpirati ali dajati informacije v podporo ali ojučenje sovražnika; 7. ne smejo obiskati prepovedanega okoliša razen s posebnim dovoljenjem, niti se ne smejo tam muditi; 8. podaniki sovražne dežele, katerih prostost se smatra upravičeno za nevarnost za javni mir ali za javno varnost Združenih držav, naj ali odidejo v kraj, ki ga bo predsednik določil, ali pa naj zapuste Združene države; 9. noben podanik sovražne države ne sme zapustiti Združenih držav brez dovoljenja; 10. noben podanik sovražne države ne sme priti v Združene države razen pod takimi omejitvami, ali v take kraje, ki jih bo predsednik določil; 11. vsi podložniki sovražne dežele so dolžni, vpisati se v registre; 12. podložniki sovražne dežele, katerih prostost se smatra upravičeno za nevarnost za javni mir in javno varnost, so podvrženi sumarični aretaciji ali zaporu.

Za mišične bolečine se mnogi ljudje ne zmedejo, ker mislijo, da bodo te bolečine že itak zopet prešle. Bolečine se pa čez nekaj časa povrnejo, in sicer tem huje, čim bolj se jih zanemarija. Ostane pač še vedno nekaj od povzročiteljev bolečin v mišicah. To bi se pa dalo lahko zabraniti, ako bi

boleče dele telesa vtirali in masirali s Fellerjevim blagodejnim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elsa-fluid«. S tem se ne odstrani le bolečina, temveč se tudi poživlja cirkulacija krvi na bolečih mestih. Kri prodre v najoddaljenejšo koto mišičnega omrežja, uniči povzročitelje bolečin in zabrani povratek istih. Predvojne cene: 12 steklenic tega blagodejnega sredstva pošlje kamorkoli za 6 kron franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). Lahko se obenem naroči Fellerjeve nalahno odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa-Pillen«, izborno, tek vzbujajoče želodčno sredstvo, 6 škatlic franko za 4 K 40 h. Izvrstno je in zanesljivo učinkuje tudi neko sredstvo proti kurjim očesom, ki si je pridobilo mnogo pristašev, pod označbo Fellerjev turistovski obliž z znamko »Elsa«. 1 karton stane samo 1 K in 2 K. (ve)

Okno v svet.

Pesnitev slavnega norveškega pesnika Henrika Ibsena v »Kino Central« v deželnem gledališču. Te dni predstavlja »Kino Central« pesnitev slavnega Henrika Ibsena »Terje Vigen«, velikanski film, ki povsod vzbuja največje zanimanje. V tem filmu je višek kinematografske lepote. Oglejte si ga in videli boste nekaj resnično umetniškega!

Zakon proti nenravnosti namerava jo uvesti na Ogrskem. Ogrski notranji minister je pozval Ligo za narodno obrambo naj izdela primeren načrt. Kolikor je znano, bo predlagala liga naslednje določbe: Zdravniška preiskava bodi splošno obvezna, posebno pa za posle (?). Kdor hoče skleniti zakon, mora predložiti zdravniško spričevalo, da ni spolno bolan. Zaščitna doba pri deklicah se zviša od 14. na 16. leto. Vsi oglasi po časopisih, ki se nanašajo na ženitne stvari, se popolnoma prepovejo. Ženitna posredovanja se ravnotako brezpogojno odpravijo. Dalje bo vseboval načrt davek za samce in kazenske določbe proti razširjanju sistema za zmanjšanje števila otrok.

Koliko časa grade velike vojne ladje. V Nemčiji so gradili bojne ladje vrste »Nassau« (18.900 ton) 37—40 mescev, vrste »Oldenburg« (28.000 ton) 36 mescev, vrste »Friedrich der Grosse« (24.700 ton) 33 mescev, vrste »Kaiserin« (24.700 ton) 32 mescev. Na Angleškem grade vojne ladje hitreje, posebno državna ladjedelnica v Portsmouthu dela hitro. Ladje vrste »Orion« (23.000 ton) so gradili 26—29 mescev, »King George« (23.400 ton) 25 mescev, »Iron Duke« (25.400 ton) 27 mescev, »Queen Elizabeth« (28.500 ton) 28 mescev. Tudi v Avstriji so hitro gradili in sicer »Viribus Unitis« (20.300 ton) 26 in »Tegetthoff« (20.300 ton) 31 mescev. Druge države so gradile svoje bojne ladje velikanke bolj počasi. Združene države in Japonska 36 mescev, Francija za vrsto »Danton« (18.400 ton) 39—48, za »Jean Bart« in

»Courbet« (23.500 ton) 35 mescev, Italija za »Giulio Cesare« in »Leonardo da Vinci« (22.500 ton) 42 in 41 mescev.

Praznovanja 1. maja ne bo. »Arbeiterzeitung« priobčuje izjavo socialno-demokratske stranke, s katero se tudi za letos odpoveduje praznovanju na dan 1. maja. Delavci bodo delali in ne prirede nobenih obhodov. Samo zvečer 1. maja bo več majskih shodov.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Mihael Moškerc.**
Tisk Katoliške Tiskarne.

BOLEČINA

ki nam jo povzroča kurja očesa in nas mučijo pri vsakem koraku, se lahko odpravi, ako odstranimo kurja očesa. Toda ne z nožem, ker to lahko zastrupi kri, temuč varno in hitro s **Fellerjevim obližem za kurja očesa.** — Stane samo 1 K, tudi v škatlah po 2 K. Tisoči poštnih slov, orožnikov, turistov ga priporočajo kot najboljšega. Ne muči nas ne glavobol, ne migrena, če se poslužujemo Fellerjevega bol pomirjujočega, nadvse dobro učinkujočega **migrenskega klinčka.** Stane le 1 K. — Za oči priporočamo pri migljanju in boleznih v očeh okrepčujočo, proti vnetju učinkujočo **očesno vodo,** ki stane 1 K. — Le pristno se dobi pri lekarnarju **E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 264, Hrvatsko.**

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, čefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinjših. Fini batistasti, platnjeni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gospeja perja in puha.

Vedno sveže blago!